

Raport podsumowujący badanie oceny zajęć dydaktycznych przeprowadzonych na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania w roku akademickim 2020/2021

I. Opis badania

Ocena zajęć dydaktycznych realizowanych w roku akademickim 2020/2021 przez ich uczestników przebiegała zgodnie z regulacją zawartą w Zarządzeniu Nr 255 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie procedury oceny zajęć dydaktycznych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (Biuletyn Prawny UMK z 2020 r., poz. 413 z późn. zm.).

Ankieta służąca do oceny zajęć dydaktycznych oraz prowadzących je nauczycieli akademickich zawiera 9 pytań, z których sześć dotyczy oceny nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia dydaktyczne (punkty 1-6), a trzy oceny zajęć (osiągniętych efektów kształcenia) z danego przedmiotu (punkty 7-9):

1. Prowadzący wykazywał właściwy poziom kultury osobistej.
2. Prowadzący był zawsze przygotowany do zajęć.
3. Prowadzący był dostępny dla studentów na konsultacjach.
4. Prowadzący efektywnie wykorzystywał czas przeznaczony na zajęcia (nie skracał zajęć, nie przedłużał ich, nie spóźniał się).
5. Prowadzący ocenił studentów sprawiedliwie.
6. Prowadzący realizował zajęcia w sposób jasny i zrozumiały.
7. Program zajęć zawarty w sylabusie został w całości zrealizowany.
8. Treść zajęć i sposób ich prowadzenia umożliwiły osiągnięcie zawartych w sylabusie efektów kształcenia.
9. To były wartościowe zajęcia.

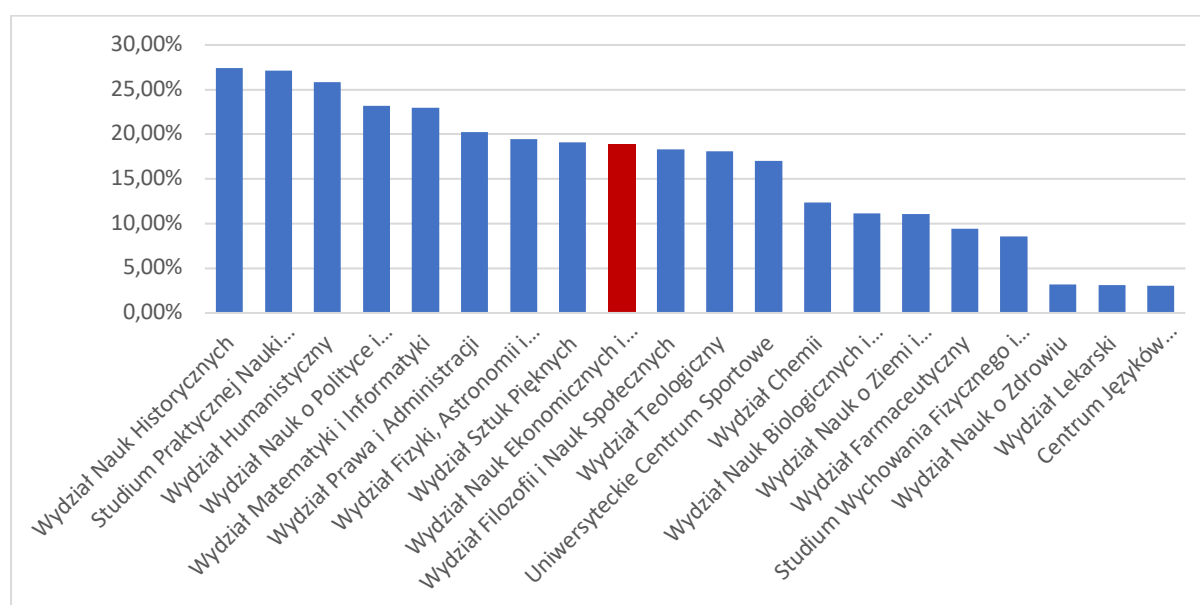
Możliwe odpowiedzi na pytania ankietowe to:

- 1 - całkowicie się nie zgadzam
 - 2 - nie zgadzam się
 - 3 - ani tak, ani nie
 - 4 - zgadzam się
 - 5 - całkowicie się zgadzam
- nie mam zdania.

II. Opis wyników badania

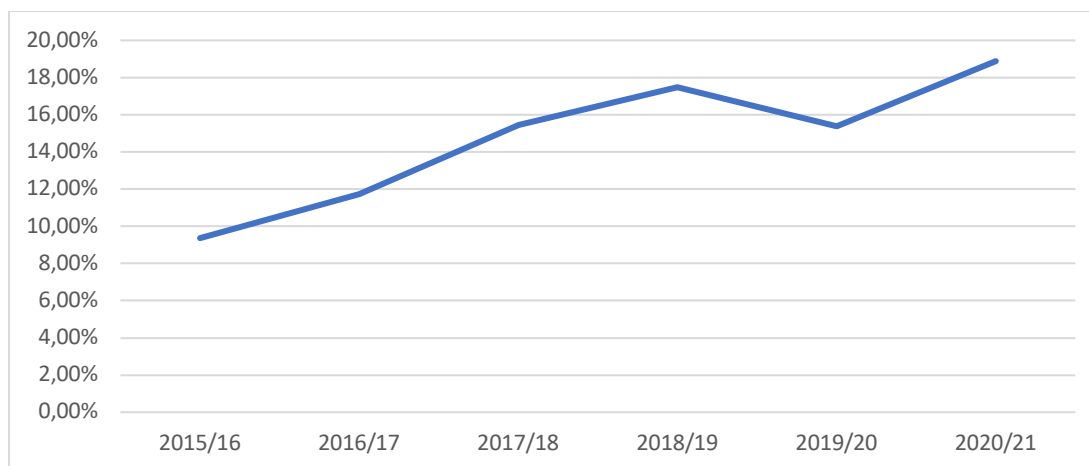
1. Zwrotność ankiet

Zwrotność ankiet oceny zajęć i prowadzących je nauczycieli akademickich za rok akademicki 2020/2021, a więc odsetek studentów, którzy wypełnili, co najmniej jedną ankietę, wyniosła 18,88% i jest wyższa od średniej dla UMK o 7,9 p.p. Jednak w odniesieniu do wszystkich ocenianych jednostek dydaktycznych Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania plasuje się na dziewiątej pozycji w przypadku zwrotności ankiet (wykres 1).

Wykres 1. Zwrotność ankiet w roku akademickim 2020/2021

Należy podkreślić, że w odniesieniu do lat ubiegłych obserwujemy wzrost odsetka studentów, którzy biorą udział w badaniu (wykres 2). Zwrotność ankiet oceny zajęć i prowadzących je nauczycieli akademickich za rok akademicki 2020/2021 jest wyższa o 1,41 p.p. od zwrotności w roku akademickim 2018/2019 oraz o 3,49 p.p. od zwrotności w roku akademickim 2019/2020.

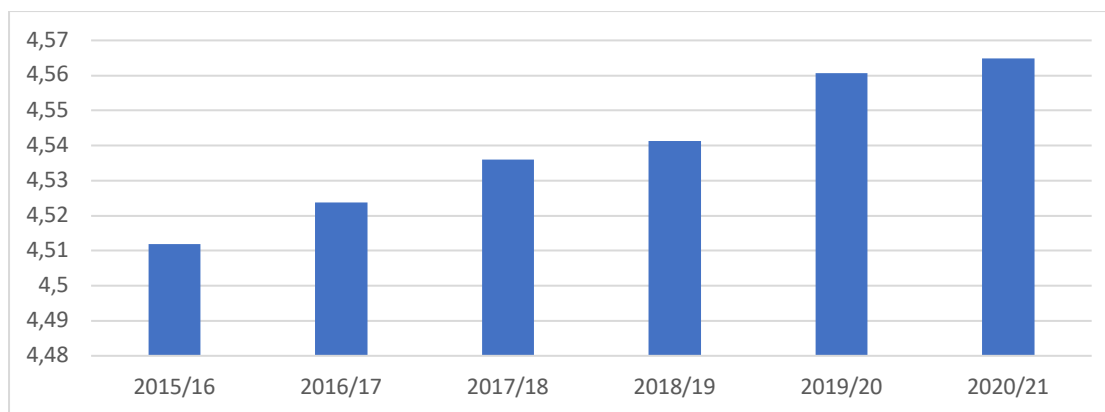
Wykres 2. Zwrotność ankiet wśród studentów WNEiZ w ujęciu historycznym

Widoczna tendencja wzrostowa zwrotności ankiet jest wynikiem działań zmierzających do zwiększenia zwrotności ankiet poprzez systematyczne informowanie studentów o możliwości (i potrzebie) uczestniczenia w badaniu, co było jednym z założonych celów przyjętych przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. W celu osiągnięcia tego efektu podejmowane zostały następujące działania:

- Informacja na stronie głównej Wydziału, na slajderze - pod koniec semestru (w chwili uruchomienia możliwości dokonania przez studentów oceny zajęć dydaktycznych).
- Informacja na Facebooku (na wydziałowym fanpage) o możliwości dokonania oceny.
- Wysyłka mailingu do studentów z konta Prodziekana o możliwości dokonania oceny.
- Informowanie poprzez grupę na Facebooku "Studenci WNEiZ - wszelkie wydziałowe informacje" z inicjatywy Samorządu Studenckiego WNEiZ.

2. Ogólna ocena zajęć dydaktycznych

Średnia ocena zajęć dydaktycznych realizowanych na WNEiZ w roku akademickim 2020/2021 wyniosła 4,565 i jest niższa od średniej dla UMK (4,62). Aktualna średnia jest wynikiem nieznacznie wyższym od średniej oceny zajęć dydaktycznych realizowanych w poprzednim roku akademickim (4,561) i jednocześnie wyższym od uzyskanego w poprzednich latach (Wykres 3).

Wykres 3. Średnia ocena zajęć dydaktycznych realizowanych na WNEiZ

Ocena zajęć dydaktycznych dotyczy dwóch głównych aspektów: oceny nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia oraz oceny zajęć (osiągniętych efektów kształcenia). Zagregowane wyniki badanych aspektów przedstawiono w poniższej tabeli.

Pytania ankietowe	Średnia WNEiZ	Średnia Uniwersytetu
Ocena nauczycieli akademickich (pytania 1-6)	4,60	4,65
Ocena osiągniętych efektów kształcenia (pytania 7-9)	4,50	4,57

Ocena zajęć dydaktycznych według poszczególnych katedr kształtuje się następująco:

Katedra	Średnia
Katedra Gospodarowania Zasobami Pracy	4,716
Katedra Rachunkowości Finansowej	4,705
Katedra Zarządzania Przedsiębiorstwem	4,700
Katedra Inwestycji i Nieruchomości	4,644
Katedra Zarządzania Finansami	4,641
Katedra Zastosowań Informatyki i Matematyki w Ekonomii	4,595
Katedra Logistyki	4,580
Katedra Zachowań Organizacyjnych i Marketingu	4,566
Katedra Rachunkowości Zarządczej	4,513

Katedra Ekonomii	4,511
Katedra Gospodarki i Finansów Cyfrowych	4,504
Katedra Doskonałości Biznesowej	4,431
Katedra Ekonometrii i Statystyki	4,302
Katedra Polityki Ekonomicznej i Studiów Regionalnych	4,264

Należy dodać, że wyżej niż w poprzednich latach ocenione zostało także funkcjonowanie administracji Wydziału oraz Dziekanatu (średnia ocena 4,51).

Widoczny systematyczny wzrost jakości kształcenia jest jednym z priorytetowych celów przyjętych przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Poprawę w zakresie średniej oceny zajęć dydaktycznych uzyskano dzięki kontynuacji działań doskonalących realizowanych w latach poprzednich. Polegały one między innymi na organizowaniu spotkań nauczycieli akademickich WNEiZ z „najlepszymi pracownikami Wydziału” wskazanymi w raportach z poprzednich lat w celu dzielenia się dobrymi praktykami oraz zachęcaniu nauczycieli akademickich do wykorzystywania nowych, atrakcyjnych metod nauczania. Ponadto na Wydziale rozwinięto system doksztalcania nauczycieli akademickich w zakresie ogólnych kompetencji dydaktycznych oraz nowoczesnych metod nauczania. Dodatkowo, na WNEiZ systematycznie dąży się do budowania kultury współpracy i zaufania, poprzez rozwijanie pozytywnych relacji ze studentami w trakcie konsultacji oraz zajęć dydaktycznych. Należy również podkreślić, iż Władze WNEiZ rokrocznie nagradzają trzech najwyżej ocenionych nauczycieli akademickich, co niewątpliwie motywuje wszystkich pracowników Wydziału do starań o jak najlepsze wyniki w zakresie jakości kształcenia.

W związku z pandemią COVID-19 oraz przejściem na system kształcenia zdalnego, w semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020 na WNEiZ podjęto szereg działań zorientowanych na poprawę jakości kształcenia. Działania te kontynuowano i wzbogacano o nowe rozwiązania w roku akademickim 2020/2021. Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia na WNEiZ mieli możliwość uczestnictwa w wielu szkoleniach dedykowanych różnym platformom nauczania zdalnego. Na Wydziale realizowano wewnętrzne szkolenia, prowadzone przez nauczycieli akademickich z WNEiZ, zarówno on-line, jak i stacjonarnie. Na stronie internetowej Wydziału stworzono zakładkę „E-learning”, w której wyodrębniono

działy dedykowane: studentom, pracownikom oraz zasobom UMK. W działach tych umieszczono szczegółowe instrukcje (w postaci opisów oraz filmów) dotyczące korzystania z poszczególnych narzędzi oraz wytyczne co do sposobu realizacji zajęć dydaktycznych.

W semestrze letnim roku akademickiego 2020/2021 w związku z kontynuacją prowadzenia zajęć dydaktycznych w formie zdalnej oraz dążeniem do ciągłego doskonalenia jakości procesu kształcenia na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia zaproponowała nauczycielom akademickim stosowanie tzw. netykiety. Netykieta oznacza pewien zbiór zasad obowiązujący wszystkie osoby uczestniczące w zajęciach on-line, do którego można się odwoływać w razie potrzeby. Szczegółowy opis wspomnianych zasad zamieszczony został na stronie internetowej Wydziału w zakładce „E-learning”.

Ponadto w semestrze letnim roku akademickiego 2020/2021 podjęto działania mające na celu opracowanie nowych standardów (zaleceń) dotyczących przygotowywania prac dyplomowych w celu ujednoczenia wymagań na wszystkich kierunkach studiów. Nowe standardy pisania prac dyplomowych zostały opracowane przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, a następnie były konsultowane z nauczycielami akademickimi będącymi opiekunami prac dyplomowych, po czym zostały zatwierdzone przez Radę Dziekańską. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia zapoznała nauczycieli akademickich z nowymi standardami na szkoleniu. Nowe standardy przygotowania prac dyplomowych obowiązują studentów rozpoczynających seminary dyplomowe i magisterskie w roku akademickim 2021/2022.

W związku z kontynuacją kształcenia zdalnego w roku akademickim 2020/2021 na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania kontynuowano działania dedykowane podnoszeniu jakości zajęć w trybie on-line rozpoczęte w semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020. Istotnym działaniem, jakie zrealizowano w ramach podnoszenia jakości kształcenia w trybie zdalnym było stworzenie w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021 możliwości zdalnego korzystania przez studentów z oprogramowania zainstalowanego na komputerach w laboratoriach komputerowych Wydziału.

W celu oceny przebiegu procesu kształcenia zdalnego na Wydziale, po zakończeniu semestru zimowego roku akademickiego 2020/2021 wśród studentów WNEiZ przeprowadzono badanie ankietowe dotyczące jakości zajęć realizowanych zdalnie.

3. Wnioski

Jak wskazują przedstawione wyniki badania, średnia ocena zajęć dydaktycznych dokonywana przez studentów Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania sukcesywnie rośnie, choć nadal jest niższa od średniej dla Uniwersytetu. Szczegółowa analiza komentarzy wskazuje, że zdecydowana większość z nich jest pozytywna, pokazująca profesjonalizm pracowników, zaangażowanie w prowadzenie zajęć oraz ich bardzo dobry kontakt ze studentami. Na uwagę zasługują bardzo dobre opinie o realizacji zajęć w formie zdalnej wyrażane w przypadku części zajęć.

Analiza krytycznych komentarzy, które stanowią zdecydowaną mniejszość wyrażanych opinii, wskazują na kilka ważnych aspektów, do których się odnoszą:

- Studenci skarżą się na utrudniony kontakt z prowadzącymi szczególnie w okresie realizacji zajęć w trybie zdalnym.
- Studenci zwracają uwagę na utrudniony kontakt z prowadzącym oraz utrudnienia w przekazywaniu informacji dotyczących np. terminów zaliczeń.
- Studenci wskazują w przypadku kilku prowadzących zajęcia nieprzystępny sposób przekazywania treści oraz nadmierne skracanie (i spóźnianie się) na zajęcia.
- Studenci zwracają uwagę na powielanie niektórych treści programowych lub wręcz nieprzydatność niektórych treści.

4. Rekomendacje Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia

Reasumując, na podstawie wyników badań satysfakcji studentów oraz wyników oceny zajęć dydaktycznych na WNEiZ w kolejnym roku akademickim planuje się następujące działania:

- dążenie do zwiększenia zwrotności ankiet poprzez systematyczne przypominanie studentom o możliwości (i potrzebie) ich wypełniania,

- dążenie do dalszej poprawy jakości kształcenia na WNEiZ poprzez kontynuację działań wskazanych w punkcie 2,
- regularny monitoring i ewaluację (na podstawie precyzyjnie określonych kryteriów) posiadanych przez pracowników kwalifikacji naukowych i zawodowych oraz stopnia ich aktualności,
- zaangażowanie Kierowników Katedr w weryfikację planów rozwoju nauczycieli akademickich w kontekście doskonalenia jakości kształcenia,
- przeprowadzenie spotkań przez Dziekana oraz Kierownika Katedry z pracownikami, którzy cyklicznie uzyskują najniższe oceny prowadzonych zajęć dydaktycznych,
- przeprowadzenie dodatkowych hospitacji zajęć dydaktycznych prowadzonych przez pracowników, którzy cyklicznie uzyskują najniższe oceny,
- cykliczne monitorowanie procesu dokształcania nauczycieli akademickich w zakresie kompetencji dydaktycznych i nowoczesnych metod nauczania (WNEiZ posiada dedykowane do tego celu narzędzie, jakim jest Baza Aktywności Pracowników),
- cykliczne monitorowanie i analizowanie innowacyjności prowadzonych przez pracowników zajęć dydaktycznych (WNEiZ posiada dedykowane do tego celu narzędzie, jakim jest Baza Aktywności Pracowników),
- zorganizowanie spotkania ze studentami po zakończeniu semestru zimowego poświęconego omówieniu wniosków płynących z ankiet studenckich oraz działań, które adresują problemy w nich zgłaszanych.

Ewa Wędrowska

Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia